

Екзогенност и предсказуемост

Друга отличаваща характеристика и източник на затруднения в моделите с рационални очаквания е, че категоризирането на променливите на стриктно екзогенни и стриктно ендогенни е значително ограничено, макар и не изцяло премахнато. Това е резултат от необходимостта да се отчита двупосочността на взаимодействието между икономическите променливи и очакванията. Тази особеност е представена в теоремата на Симс¹, която гласи:

$$(1) \quad \text{Ако } Y = f(X)$$

и ако променливата Y се използва, за да се предвиди променливата X , то X не може да се приеме за строго екзогенна по отношение на Y в модел (1), въпреки че X е приета за управляваща. Тази връзка между екзогенността и предсказуемостта не позволява априорно разграничаване на променливите на екзогенни и ендогенни. Опит за решаване на проблема за строгата екзогенност и ендогенност и възникващите ограничения при прилагане на стандартните тестове на Wiener-Granger прави С. А. Симс, който предлага моделиране чрез VAR при постулиране на пълна ендогенност на променливите².

Процесът на "учене"

Интересна особеност на хипотезата за рационалните очаквания е допускането за наличие на процес на "учене" на стопанските агенти, преобладаващ достигането на равновесното състояние на очакванията. Периодите на "учене" обикновено следват след резки и неочаквани промени в икономическата среда. Въпросът за механизмите и темпа, с който рационалните очаквания се доближават до равновесното си състояние, представлява голям интерес и все още е предмет на изследване³. Възможностите за моделиране на този процес засега изискват значително теоретично и практическо развитие.

¹ Sims, C. A. Money, income and causality. - American Economic Review, September 1972, N 62, 540-552.

² Вж. Mills, T. C. The Econometric Modeling of Financial Time Series. Cambridge University Press, 1999, 241-248; Sims, C. A. Macroeconomics and Reality. - Econometrica, 1980, N 48, 1-48; Geweke, J. Handbook of Econometrics. 1984, Vol. II, Chap. 19; Engle, R. F. Handbook of Econometrics, 1984. Vol. II, Chap. 13.

³ Frydman, R. Towards an understanding of market processes: individual expectations, learning and convergence to rational expectations equilibrium. - American Economic Review, 1982, № 72, 652-668; Bray, M. M. Learning estimation, and the stability of rational expectations. - Journal of Economic Theory, 1982, № 26, 318-339; Bray, M. M. Convergence to rational expectations equilibrium. - In: Individual Forecasting and Agregate Outcomes, ed. R. Frydman and E. Phelps. Cambridge University Press, 1983; Brandenburger, A. Information and learning in market games. Chupchill College, Cambridge Mimeo, August 1984; Bray, M. M. and D. Kreps. Rational learning and rational expectations. - In: Essays in Honour of K. J. Arrow, ed. W. Heller, Cambridge: Cambridge University Press, 1986; Bray, M. M. and N. E. Savin. Rational expectations equilibria, learning and model specification. - Econometrica, 1986, N 57, 1129-1160; Marcell A. and T. Sargent. Convergence of least squares learning mechanisms in self referential linear stochastic models. University of Minnesota, Mimeo, 1986.